

Jaarverslag 2010

IPIS vzw

Foto voorblad: De coltanmijn van Mayi Baridi in Noord-Katanga (Foto: IPIS)

Inhoud

Raad van Bestuur	4
IPIS blijft groeien	5
Ten geleide	7
Missie	9
Visie	9
Onderzoeksmethode	10
Activiteitenverslag	11
Mapping expertise	11
Expertise capaciteitsversterking	15
Thema natuurlijke rijkdommen	16
Thema wapenhandel/veiligheid	24
Thema maatschappelijk verantwoord ondernemen	29
IPIS Briefing	31
Website	32
Bibliotheek	33
IPIS in de pers	34
Financiën	35
Opdrachten 2006-2009	36
IPIS team	38

Raad van Bestuur

De mandaten binnen de Raad van Bestuur zijn onbezoldigd. De Raad bestond op 31 december 2009 uit:

Voorzitter

- **Wivina Demeester-De Meyer:** voormalig Minister in de Federale en Vlaamse Regering, bestuurder van VZW's en vennootschappen

Secretaris

- **Willy Laes:** adjunct-directeur Atheneum van Keerbergen, voormalig voorzitter Amnesty International Europese Associatie

Penningmeester

- **Emiel Vervliet:** docent Sociale School Heverlee, voormalig voorzitter Coprogram

Leden

- **Jo Hanssens:** voorzitter Pax Christi Vlaanderen
- **Anne Vansteelandt:** voormalig algemeen secretaris Pax Christi Vlaanderen
- **Dirk Timmermans:** wnd. directeur stedelijke school Groensport, Secretaris vzw Vredescentrum van de provincie en de stad Antwerpen
- **Yvan Vanden Berghe:** emeritus gewoon hoogleraar Universiteit Antwerpen
- **Annemie Neyts-Uyttebroeck,** Minister van Staat, Europees Parlements lid, Voorzitter Europese Liberale Partij (ELDR), gewezen Minister in de Federale en Brusselse Regering.

IPIS blijft groeien

Antwerpen, maart 2011

Meer nog dan de vorige jaren was 2010 voor IPIS een werkjaar waarin intensief werd samengewerkt met andere organisaties en individuele onderzoekers. Bij zes van de zeventien onderzoeksprojecten die in de loop van het voorbije jaar geheel of gedeeltelijk werden uitgevoerd, werd het redactioneel proces afgerond met één of meerdere coauteurs.

Eenzijds betrekken we als IPIS de opdrachtgevers steeds meer bij de studies die we voor hen uitvoeren, zodat we op die manier het onderzoekswerk beter kunnen afstemmen op hun concrete vraag naar informatie en we samen met hen kunnen opvolgen wat de uiteindelijke impact van ons studiewerk zal zijn.

Anderzijds heeft de omvang van sommige van de recente onderzoeksopdrachten, in combinatie met een strakke tijdslimiet, ons verplicht om onze onderzoekscapaciteit tijdelijk op te krikken. Het uitgebreide netwerk van contacten dat IPIS in de voorbije jaren heeft opgebouwd, laat ons toe om op korte tijd een samenwerking op te zetten met andere onderzoekers die beschikken over de nodige expertise.

Een onderzoeksdomein waarin IPIS al een lange traditie van samenwerking heeft is wapenhandel. In 2010 werkte IPIS opnieuw enkele gemeenschappelijke publicaties af met de ngo's Amnesty International en Transarms. Zo werd samen met Transarms-research een onderzoek afgewerkt naar de proliferatie van lichte wapens in Oost-Afrika. Met Amnesty International werd samengewerkt rond thema's als het Arms Trade Treaty (ATT) en de verspreiding van clustermunitie.

Binnen het thema natuurlijke rijkdommen ging traditiegetrouw veel aandacht naar de energie- en mijnbouwsector in de Democratische Republiek Congo (DRC). Zo bundelde IPIS gespecialiseerde informatie over de energiesector voor het Belgische kenniscentrum CRE-AC en verzorgde het een briefing voor het Europese Parlement. Daarnaast werd veel tijd geïnvesteerd in de samenwerking met internationale ngo's, zoals SwedWatch en International Alert, tijdens twee omvangrijke onderzoeksprojecten rond de grondstoffenhandel in Oost-Congo.

Het onderzoek dat IPIS in 2010 afwerkte binnen het thema Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) ging gepaard met een intensief traject van capaciteitsversterking van enkele lokale organisaties uit het maatschappelijke middenveld in de Centraal-Afrikaanse Republiek (CAR). In samenwerking met het Nederlandse Niza-Action Aid werden IPIS' analyses van nationale en internationale milieu- en mijnbouwwetgeving aangewend om de lokale partners aan te leren hoe ze de ontginning van een belangrijke uraniumconcessie in hun land kunnen opvolgen.

Een van de drie onderzoeken die afgewerkt werden door het mapping-team kwam tot stand in een intensieve samenwerking met International Alert. Op vraag van de Europese Commissie werden kaarten en een rapport afgewerkt die de mijnbouwsector beschrijven in het hinterland van de Kivu provincies. Daarnaast werd voor Broederlijk Delen en haar Congolese partners een officiële kaart met mijnbouwconcessies online geplaatst. In het kader van het Fatal Transactions netwerk werd een studie rond de conflictmotieven van de LRA gepubliceerd.

IPIS blijft groeien

Ik stel met plezier vast dat IPIS jaar na jaar blijft groeien, ook in de diepte en dat de organisatie naast zijn eigen expertise en productiviteit, ook steeds meer kan vertrouwen op een gespecialiseerd netwerk van contacten. De impact van IPIS' onderzoekswerk kan hierdoor alleen maar vergroten en dat is uiteindelijk de bedoeling: problemen scherp stellen en het vinden van juiste oplossingen.

Bij een terugblik op 2010 hoort ook een woord van dank aan mijn collega's binnen de Raad van Bestuur voor hun vrijwillige inzet. Het volledige IPIS-team wil ik niet alleen danken, maar vooral wens ik hen de kracht om in team te groeien in een uitdagend werkjaar in 2011.

Wivina Demeester-De Meyer

Voorzitter

Ten geleide

De golf van revoluties in Noord-Afrika, een potentieel historisch democratiseringsproces waarin de internationale gemeenschap tot nu toe uitsluitend de rol van toeschouwer heeft opgenomen, staat in schril contrast met de politieke en maatschappelijke status quo van het grootste gedeelte van Afrika beneden de Sahara. Voorbij de Kreeftskeerkring dienen zich niet meteen grote veranderingen aan.

Een tekenend voorbeeld is Ivoorkust, waar uittredend president Gbagbo ondanks een reeks ultimatus weigert de macht af te staan aan zijn rivaal Ouattara. De politieke blokkering is er compleet en dreigt zelfs te ontsporen in een nieuwe burgeroorlog. Recente verkiezingen in Rwanda en Burundi tonen aan dat ook daar de democratische spelregels vooralsnog niet echt ingang gevonden hebben. Terwijl in Rwanda de oppositie nooit aan bod is kunnen komen, leek het er tijdens de Burundese presidentsverkiezingen op dat de zittende president noch zijn mogelijke uitdagers het democratische spel echt wilden spelen.

Er zijn enkele schaarse uitzonderingen. Zo werd in Zuid-Soedan via een grotendeels vreedzaam volksreferendum beslist om van Khartoem af te splitsen. Twee maanden later werden de gesprekken over de inboedelscheiding tussen Noord en Zuid echter alweer opgeschort, terwijl het geweld toeneemt.

In de Democratische Republiek Congo (DRC) zijn er presidentsverkiezingen gepland in 2011. Of de hoogmis van de democratie daar een nieuwe dynamiek op gang zal brengen, valt af te wachten. De recente aanpassingen aan de grondwet, in het bijzonder de afschaffing van de tweede ronde bij presidentsverkiezingen, brengen ons alvast in herinnering dat elke verkiezingsuitslag mee bepaald wordt door het kiessysteem.

De problematiek blijft dezelfde en bijgevolg ook het actieterrain van IPIS. Veiligheid in Sub-Sahara Afrika blijft voor IPIS het komende jaar een kernthema. Speciale aandacht zal uitgaan naar wapenhandel via de Oostelijke zeehavens en transportroutes naar het Afrikaanse binnenland. In onze mapping-analyses zal het wapengeweld in Oost-Congo centraal staan alsook gewapend conflict in de Centraal-Afrikaanse Republiek, Kenia en mogelijk Soedan.

De agenda van ons onderzoeksteam rond het thema natuurlijke rijkdommen zal gedomineerd worden door de opvolging van de verschillende internationale en regionale initiatieven rond de aanpak van de handel in conflictgrondstoffen in de regio van de Grote Meren. Op het gebied van MVO zal aandacht besteed worden aan de problematiek rond land grabbing in West-Afrika en de invloed van dit fenomeen op de mensenrechtensituatie van de lokale bevolking.

Op het vlak van de organisatie zelf ten slotte kijken we in 2011 uit naar drie belangrijke vernieuwingen. Ten eerste zal IPIS op structurele wijze steeds vaker Afrikaanse partners betrekken bij zijn werking. De onderzoeksopdrachten van IPIS zijn per definitie bijna altijd beperkt in de tijd, maar dit mag er ons niet van weerhouden om, waar het nuttig is, intensief samen te werken met lokale organisaties en tegelijk met hen onze knowhow te delen. Ten laatste tegen 2012 voorzien we daarom elk jaar minstens twee gemeenschappelijke publicaties met Afrikaanse partners.

Ten geleide

Een tweede vernieuwing wordt doorgevoerd binnen onze stagewerking. In een medialandschap waar diepgravend journalistiek onderzoek steeds minder ruimte krijgt, willen we een kader bieden waarin jonge onderzoekers, onder onze intensieve begeleiding maar met respect voor hun eigenheid, een rapport kunnen publiceren dat binnen onze kernthema's past. Hiervoor hebben we een nieuwe reeks publicaties, de zogenaamde 'Intern & Volunteers Series' in het leven geroepen.

Ten slotte hopen we u tegen het einde van het jaar onze vernieuwde website voor te stellen. Die zal enerzijds meer mogelijkheden bieden en anderzijds overzichtelijker ingedeeld worden.

Steven Spittaels

Directeur

Missie

IPIS is een onderzoekscentrum dat informatie vergaart, structureert, assimileert en verwerkt tot trainingpakketten, workshops, voordrachten, briefings, dossiers en rapporten. De primaire doelgroep van IPIS zijn gouvernementele, niet-gouvernementele en intergouvernementele ontwikkelingsactoren, bedrijven en wetgevende instanties. Via multiplicatoren als de media, de academische wereld en think tanks bereikt onze informatie ook een breder veld van betrokkenen. In de ruimste zin bestaat onze doelgroep uit alle individuen en organisaties die begaan zijn met vrede, mensenrechten en ontwikkeling in Sub-Sahara Afrika.

Onze 'action research' focust op feiten en niet op theorieën, omdat wij na de fase van diagnose ook oplossingen – werkbare beleidsaanbevelingen, training, capaciteitsversterkende workshops - willen aanreiken die bruikbaar zijn in de praktijk voor onze primaire doelgroep.

Onze onderzoeksactiviteiten zijn toegespitst op drie kernthema's waarrond wij in de loop der jaren een unieke, op veldonderzoek gebaseerde expertise en een uitgebreid netwerk hebben opgebouwd.

Wij brengen feiten aan het licht die in verband staan met de doorgaans ondoorzichtige internationale wapenhandel in en naar onze focusregio. De analyse van die feiten levert inzichten en oplossingen op in/voor de gevolgen van die handel op het vlak van conflict en onderontwikkeling.

Wij doen diepgravend onderzoek naar de exploitatie van natuurlijke rijkdommen en hebben daarbij bijzondere aandacht voor de problematiek van welvaartsverdeling, slecht bestuur en corruptie, conflictfinanciering en conflictpotentieel, en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

Ons kernthema MVO handelt over de rol die de privésector speelt in onze focusregio. Onze jarenlange ervaring leert dat bedrijven zowel een hefboom voor ontwikkeling en vrede kunnen zijn, als een bron van ontwikkelingsongelijkheid en conflict. Onze informatieverstrekking op het gebied van MVO is toegespitst op alle aspecten van duurzaamheid, respect voor de mensenrechten, en de implementatie van zelfregulerende mechanismen en harde wetgeving. Op vraag van onze opdrachtgevers wenden wij onze MVO-expertise ook aan voor het ontwikkelen van methodologieën die ook buiten onze focusregio toepasbaar zijn.

Visie

IPIS wil wereldwijd erkend worden als de referentie bij uitstek inzake het onderzoek naar zijn drie kernthema's: wapenhandel, de exploitatie van natuurlijke rijkdommen en maatschappelijk verantwoord ondernemen in Sub-Sahara Afrika. Om die reputatie van onmisbare en onafhankelijke draaischijf van informatie waar te maken, streven wij twee doelen na: het uitbreiden van onze unieke terreinkennis die ons onderscheidt van andere onderzoeksinstellingen; het hanteren van de hoogste kwaliteitsstandaarden voor de output van ons onderzoek. IPIS wenst immers zijn op terreinonderzoek gestoelde expertise om te zetten in vormingsactiviteiten, briefings, dossiers en rapporten die

uitmunten in objectiviteit, degelijkheid, helderheid en bruikbaarheid. Als pluralistische ngo willen wij ons uitgebreid netwerk en brede expertise ten dienste stellen van organisaties en individuen van alle ideologische en religieuze strekkingen die begaan zijn met vrede, mensenrechten en ontwikkeling in het Zuiden. Zo leveren wij de noodzakelijke kenniscomponent die de basis vormt van elke actie die op vrede en ontwikkeling gericht is. Ons bronnenspectrum van 'grassroot tot elite' in Afrikaanse landen garandeert daarbij het genuanceerde Zuidperspectief dat wij aan bod willen laten komen.

Onderzoeksmethode

De onderzoeksmethode van IPIS houdt het midden tussen een journalistieke en een academische benadering. Met de journalistiek hebben we een sterke focus op het feitelijke gemeen, in tegenstelling tot de eerder theoretische invalshoek van academische research. IPIS gaat echter dieper en grondiger op zijn onderzoeksthema's in dan binnen het journalistieke metier gebruikelijk is. Daarmee komen we dicht bij de onderzoeksjournalistiek en haar graafwerk dat zich uitstrekt tot bronnen buiten het publieke domein.

Onze informatievergaring is een permanente bezigheid en gebeurt via de consultatie van bronnen op het internet, de studie van academische en journalistieke publicaties, de analyse van vertrouwelijke documenten, het bijwonen van colloquia, terreinonderzoek en interviews binnen een uitgebreid netwerk aan contacten dat in de loop van vele jaren werd opgebouwd. Die informatiestroom wordt verwerkt door de onderzoekers en vormt de basis voor de researchprojecten die we uitvoeren voor externe opdrachtgevers en voor onze informatieve dienstverlening aan ontwikkelingsactoren.

Bij de uitvoering van de onderzoeksactiviteiten die hierboven beschreven worden, maakt IPIS vaak gebruik van twee specifieke vormen van methodologische expertise die we in de voorbije jaren hebben ontwikkeld. Enerzijds werkt IPIS tijdens zijn onderzoekswerk vaak samen met lokale organisaties die werkzaam zijn rond dezelfde thematiek. IPIS begeleidt en ondersteunt deze partners bij de uitoefening van de onderzoekstaken die ze op zich genomen hebben. Indien nodig verzorgen we voor hen ook een specifieke vorming. Een doorgedreven uitwisseling is voor beide partners de optimale manier om van elkaar te leren en de capaciteit voor toekomstig onderzoekswerk te vergroten.

Anderzijds maakt IPIS sinds 5 jaar bij verschillende van zijn opdrachten gebruik van GIS software als analyse-instrument. Tot nu toe hebben we vooral gedetailleerde geografische informatie gebruikt bij de studie van gewapende groepen en de exploitatie van natuurlijke rijkdommen. Onze ervaringen hieromtrent werden gebundeld in een academisch onderbouwd handboek. Ook binnen onze andere onderzoeksthema's zijn nuttige toepassingen denkbaar. Afhankelijk van de vereisten van onze afnemers, publiceren wij onze rapporten of beperken we ons tot het opmaken van dossiers die enkel voor de opdrachtgever bestemd zijn. In het laatste geval gaat het bijvoorbeeld om een

dossier dat dient als basis voor een ngo-campagne of voor het uitstippelen van beleidsopties door een overheid. IPIS hecht er het grootste belang aan dat zijn onderzoekswerk ook daadwerkelijke en realistische oplossingen aanreikt voor zijn stakeholders. De analyses in onze dossiers gaan daarom steeds vergezeld van werkbare aanbevelingen die we aftoetsen bij juridische en technische experts en bij beleidsmakers. De aanbevelingen worden gericht aan alle bij het onderzoeksthema betrokken stakeholders. Op vraag van de opdrachtgever ontwikkelen wij ook trainingpakketten, cursussen, workshops en presentaties. IPIS gaat vaak om met gevoelige informatie en streeft daarbij deontologische principes als betrouwbaarheid, kritische zin, objectiviteit en check & double-check na.

Mapping expertise

Studie van conflictmotieven van gewapende groepen in de Province Orientale van de Democratische Republiek Congo

Steven Spittaels & Filip Hilgert

Omschrijving:

In maart 2010 publiceerde IPIS het vierde en voorlopig laatste rapport in de reeks 'Mapping Conflict Motives'. Deze keer werd de veiligheidssituatie in het Noordoosten van de Democratische Republiek Congo geanalyseerd. De publieke informatie over de gewapende strijd tegen het 'Verzetsleger van de Heer' (LRA) was erg beperkt, wat aanleiding gaf tot weinig gefundeerde geruchten, zoals mogelijke grondstoffenplundering door het LRA. De cartografische analysemethode die IPIS in zijn 'mapping-rapporten' hanteert, bleek andermaal geschikt om de achterliggende motieven van de LRA te verklaren.

Opdrachtgever/financiering:

Het Fatal Transactions netwerk met financiering van de Europese Unie. Met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

Output:

Rapport + kaarten 'Mapping Conflict Motives: Province Orientale (DRC)'; http://www.ipisresearch.be/mapping_orientale.php

Impact:

Het rapport is een belangrijke opinie-maker gebleken binnen internationale ngo's en beleidskringen wat betreft de perceptie van de LRA en het Congolese leger en hun betrokkenheid bij de illegale handel in grondstoffen.

Restanten van bedrijfsinstallaties in de goudmijnen van Mongbwalu (Kilo-Moto) (Foto: IPIS)

Mapping expertise

Opmaak van een kaart van de mijnbouwconcessies in de DR Congo

Steven Spittaels & Filip Hilgert

Omschrijving

Een officiële kaart van mijnbouwconcessies in de DR Congo is niet publiek beschikbaar. IPIS heeft daarom in 2009 de toenmalige concessies in de Kivu provincies op kaart gezet en gepubliceerd. Naast een reeks positieve reacties kregen we in 2010 van verschillende ngo's en beleidsmakers ook de vraag naar een actualisering en uitbreiding van deze kaart. De digitale kaart bevat informatie over de concessiehouder, het concessietype, de contractperiode en een aantal andere parameters.

Opdrachtgever:

Voor Broederlijk Delen met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

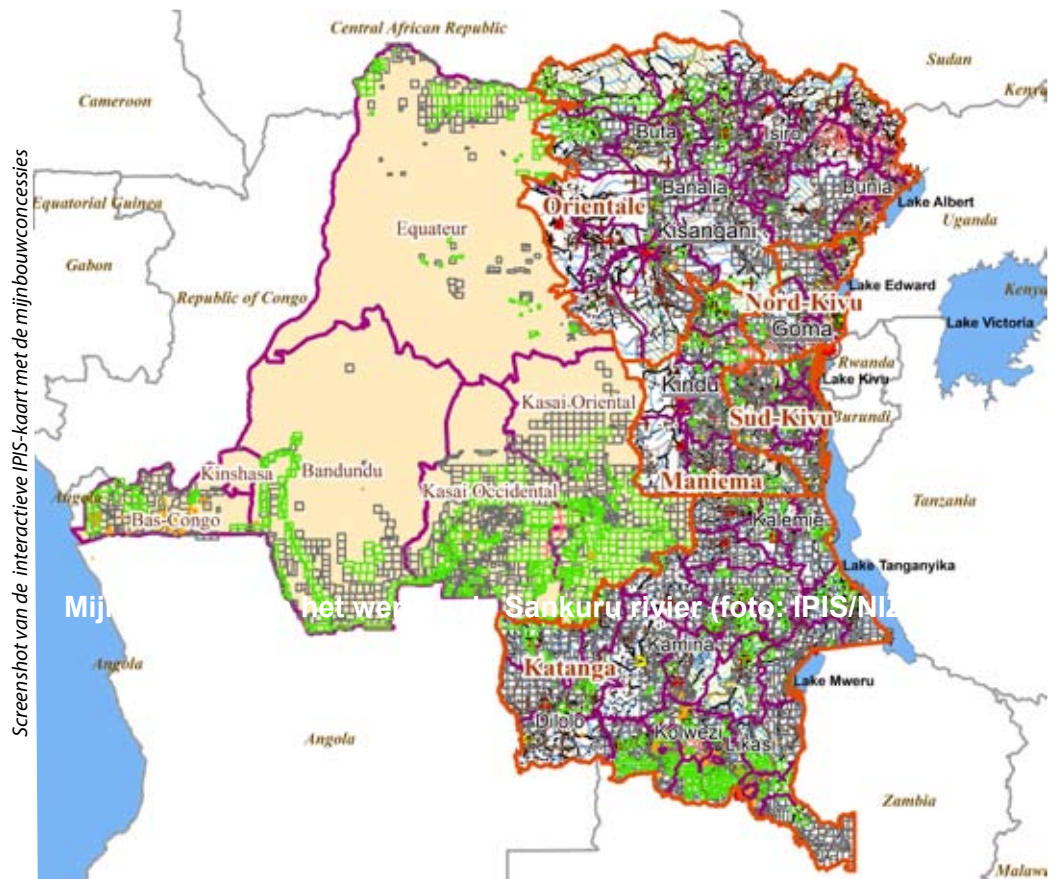
Output:

Kaart 'DR Congo – Mining Concessions'; <http://www.ipisresearch.be/mine-concessions-drc.php>

Impact:

Op 22 en 23 september 2010 organiseerde de Congolese ngo Réseau Ressources Naturelles, in samenwerking met 11.11.11 en Broederlijk Delen, een workshop in Kinshasa. Het onderwerp was: 'Société civile congolaise dans la problématique des contrats miniers: rétrospective et perspectives'. Eén van de conclusies uit het atelier was dat het Congolese maatschappelijk middenveld onvoldoende toegang heeft tot de meest actuele en accurate informatie met betrekking tot contracten, concessies, statuten, enz. Dit leidde tot een actiepoint om een virtueel informatiecentrum op te richten waarbij bekomen informatie onderling wordt gedeeld en ter beschikking gesteld.

Het is in het kader van de opvolging van dit actiepoint dat Broederlijk Delen de interactieve concessiekaart van IPIS deelde met de aanwezigen van de workshop, om als referentiemateriaal te gebruiken en te laten opnemen in het informatiecentrum.

Mapping expertise

Studie van de mijnbouwsector in de omliggende gebieden van de Kivu provincies (Noord-Katanga, Maniema en Bafwasende/Mambasa)

*Steven Spittaels, Filip Hilgert,
Ken Matthysen
(& Elisabeth Caesens,
Gérard Nimpagaritse,
Rachel Perks)*

Omschrijving:

De productie van mineralen in Oost-Congo beperkt zich niet tot de Kivus. Ook in aangrenzende gebieden is het een erg belangrijke economische activiteit. De Europese commissie nam IPIS en International Alert onder de arm om de sector in het 'Kivu hinterland' in kaart te brengen en te analyseren.

Opdrachtgever/financier:

Samen met International Alert voor het Directoraat-generaal Ontwikkelingssamenwerking van de Europese Commissie

Output:

Rapport + kaarten 'The Complexity of Resource Governance in a Context of State Fragility: an analysis of the mining sector in the Kivu hinterlands'; <http://www.ipisresearch.be/mining-hinterlands.php>

Impact

De studie werd voorgesteld in Brussel en Kinshasa tijdens een reeks vergaderingen of evenementen die werden bijgewoond door een ruim publiek, bestaande uit internationale beleidsmakers, Congolese beleidsmakers, internationale ngo's en Congolese ngo's. Het IPIS-rapport heeft er toe bijgedragen dat steeds meer rekening wordt gehouden met de rol van het Kivu hinterland in de bredere problematiek van de militarisering van de mijnbouw en mineralenhandel in Oost-Congo. Zo wordt sindsdien het hinterland opgenomen in de kaarten die de Congolese dienst SAESSCAM en het US State Department publiceren rond conflictmineralen, een oefening waarvoor beide organisaties uitgebreid gebruik maken van de IPIS data.

De coltanmijn van Mayi Baridi in Noord-Katanga (Foto: IPIS)

Mapping expertise

Lezingen

'The complexity of resource governance in a context of state fragility: an analysis of the mining sector in the Kivu hinterlands'

Event: 6th meeting of the International task force on illegal exploitation of and trade in natural resources in the Great Lakes Region

Organisator: EUSR Great Lakes

Locatie, datum: Brussel, 15/07/2010

'Complexité de la gouvernance des ressources minières: analyse du secteur minier dans les provinces voisines des Kivus'

Event: Table ronde

Organisator: International Alert

Locatie, datum: Kinshasa, 27/10/2010

'The complexity of resource governance in a context of state fragility: an analysis of the mining sector in the Kivu hinterlands'

Event: Natural Resources and Conflict Prevention in Practice

Organisator: Madariaga – College of Europe Foundation (MCF) en Folke Bernadotte Academy (FBA)

Locatie, datum: Brussel, 04/11/2010

'Blood Minerals: Managing Natural Resources in Post-conflict Settings: a perspective from the field'

Event: Post-conflict Reconstruction and Peacebuilding week

Organisator: Geneva Centre for Security Policy

Locatie, datum: Genève, 13/12/2010

IPIS stelt een studie voor aan een publiek van Europese diplomaten, Brussel, 4/11/2010

Expertise capaciteitsversterking

Capaciteitsversterking van ngo's in de Centraal-Afrikaanse Republiek die werken rond uraniumexploitatie

Jan Cappelle

Omschrijving:

Naast een doorlopende technische ondersteuning van een aantal Centraal-Afrikaanse ngo's die de uraniumexploitatie in hun land opvolgen, organiseerde IPIS ook een reeks van specifieke workshops waarin de lokale partners voorbereid werden op hun geplande monitoring en lobbying taken.

Financiers/opdrachtgevers:

Voor Cordaid, in samenwerking met Niza-Action Aid.

Output:

De oprichting van een wekelijkse helpdesk en het organiseren van een lesweek.

Impact:

De exploitatie van de uraniummijn in Bakouma zal pas tegen 2014-2015 op volle toeren draaien. Niza en Cordaid zetten het project nog zeker verder tot 2012. Aangezien de activiteiten in 2011 een belangrijk gedeelte lobbying zullen omvatten, waarin noodzakelijkerwijs ook de capaciteitsversterkende organisatie betrokken zal worden, heeft IPIS zich uit het project teruggetrokken.

Proefboringen naar uranium, Bakouma, Centraal-Afrikaanse Republiek (Foto: IPIS)

Thema

natuurlijke rijkdommen

Studie van de internationale initiatieven rond transparantie en grondstoffencertificatie in Oost-Congo met inbegrip van een bevraging van lokale stakeholders

*Jeroen Cuvelier
(& Päivi Pöyhönen,
Kristina Areskog Bjurling)*

Omschrijving:

Op vraag van een aantal Europese ngo's nam IPIS een reeks gestructureerde interviews af in de steden Goma en Bukavu. Bij Congolese stakeholders van de handel in mineralen werd gepeild naar hun opinie omtrent de plannen om de mijnbouwsector te hervormen. Deze interviews vormen de onderbouw van het tweede deel van het rapport. IPIS schreef ook mee aan het eerste deel, waarin een overzicht wordt gegeven van de maatregelen die de internationale gemeenschap en de Congolese overheid tot nu toe genomen hebben om de artisanale mijnbouwsector in Oost-Congo te hervormen.

Opdrachtgever/financier:

Samen met en voor Swed-Watch, FinnWatch en SOMO/MakeItFair, met de steun van de Belgische Ontwikkelings-samenwerking.

Output:

Rapport 'Voices from the inside. Local views on mining reform in Eastern DR Congo'; www.makeitfair.org/the-facts/reports/voices-from-the-inside

Impact:

SwedWatch stelde de publicatie voor aan Zweedse journalisten tijdens een persconferentie in Stockholm op 13 oktober 2010. Een van de auteurs van het rapport nam deel aan een panelgesprek met vertegenwoordigers van Nokia en Sony Ericsson. Het rapport werd ook voorgesteld tijdens een bijeenkomst georganiseerd door Dell in Parijs op 28 oktober 2010. Onder de aanwezigen bevonden zich verschillende vertegenwoordigers van de elektronica-industrie. Na afloop toonden zij zich bereid om Congolese deelnemers aan de grondstoffenwinning en -handel beter te betrekken bij de ontwikkeling van initiatieven in het kader van de hervorming van de mijnbouwsector.

Voorpagina van het rapport

VOICES FROM THE INSIDE

Local views on mining reform in Eastern DR Congo

Finnwatch & Swedwatch
October 2010

Thema

natuurlijke rijkdommen

Inventaris van de energiesector in de Democratische Republiek Congo

Raf Custers

Omschrijving:

Op de website van het Belgische kenniscentrum CRE-AC is een online gegevensbank beschikbaar van projectexpertise in de DRC. Aan IPIS werd gevraagd hiervoor een inventaris van de energiesector te verzorgen.

Opdrachtgever/financier:

CRE-AC

Output:

Bijdrage tot een online gegevensbank:
<http://www.eca-creac.eu/projects/index.php?home-welcome>

Impact:

De resultaten werden voorgesteld tijdens één van de CRE-AC 'Rotunda policy talks'. Dit zijn vertrouwelijke en gesloten bijeenkomsten van experts en beleidsmensen rond specifieke thema's met betrekking tot veiligheid en economische ontwikkeling in Centraal Afrika.

Elektriciteitscentrale nabij Bunia (Foto: IPIS)

Thema

natuurlijke rijkdommen

Analyse van de handelsnetwerken in Oost-Congo met betrekking tot de handel in mineralen en hun verhouding tot leger en politiek

*Jeroen Cuvelier, Peter Danssaert, Jan Cappelle
(& Dan Fahey, Sergio Finardi, Sara Geenen, Koen Vlassenroot, Rachel Perks, Jason Stearns e.a.)*

Omschrijving:

Op vraag van de Europese Commissie bundelde IPIS samen met International Alert een reeks casestudies rond mineralenhandel in Oost-Congo en bij uitbreiding de Regio van de Grote Meren. IPIS bestudeerde hierbij in detail een aantal handelsketens (of delen daarvan) die in bestaande publicaties onderbelicht gebleven waren.

Opdrachtgever/financier:

Samen met International Alert voor het Directoraat-generaal Ontwikkelings-samenwerking van de Europese Commissie.

International Alert.

Understanding conflict. Building peace.

Output:

Het onderzoek werd afgerond in 2010. Het rapport 'The complexity of resource governance in a context of state fragility: the case of eastern DRC' wordt gepubliceerd in 2011.

Impact:

De resultaten van de studie werden voorgesteld tijdens een conferentie georganiseerd door de Madariaga - College of Europe Foundation in Brussel, bijgewoond door tal van Europese beleidsmakers. Verder werden de onderzoeksresultaten ook besproken met leden van de 'International task force on illegal exploitation of and trade in natural resources in the Great Lakes Region'.

Een voorraad coltan is klaar voor export vanuit Oost-Congo (Foto: IPIS)

Thema

natuurlijke rijkdommen

Beknopte studie van de problematische relatie tussen artisanale mijnbouw en gewapend conflict in Oost-Congo

Jeroen Cuvelier

Omschrijving:

Op vraag van de Commissie Ontwikkelingssamenwerking van het Europees Parlement schreef IPIS een briefing paper met beleidsaanbevelingen over de impact van de mijnbouw op het conflict in Oost-Congo. Speciale aandacht werd besteed aan het toen net afgekondigde verbod op het delven van mineralen in drie oostelijke provincies.

Opdrachtgever/financier:

Europees Parlement

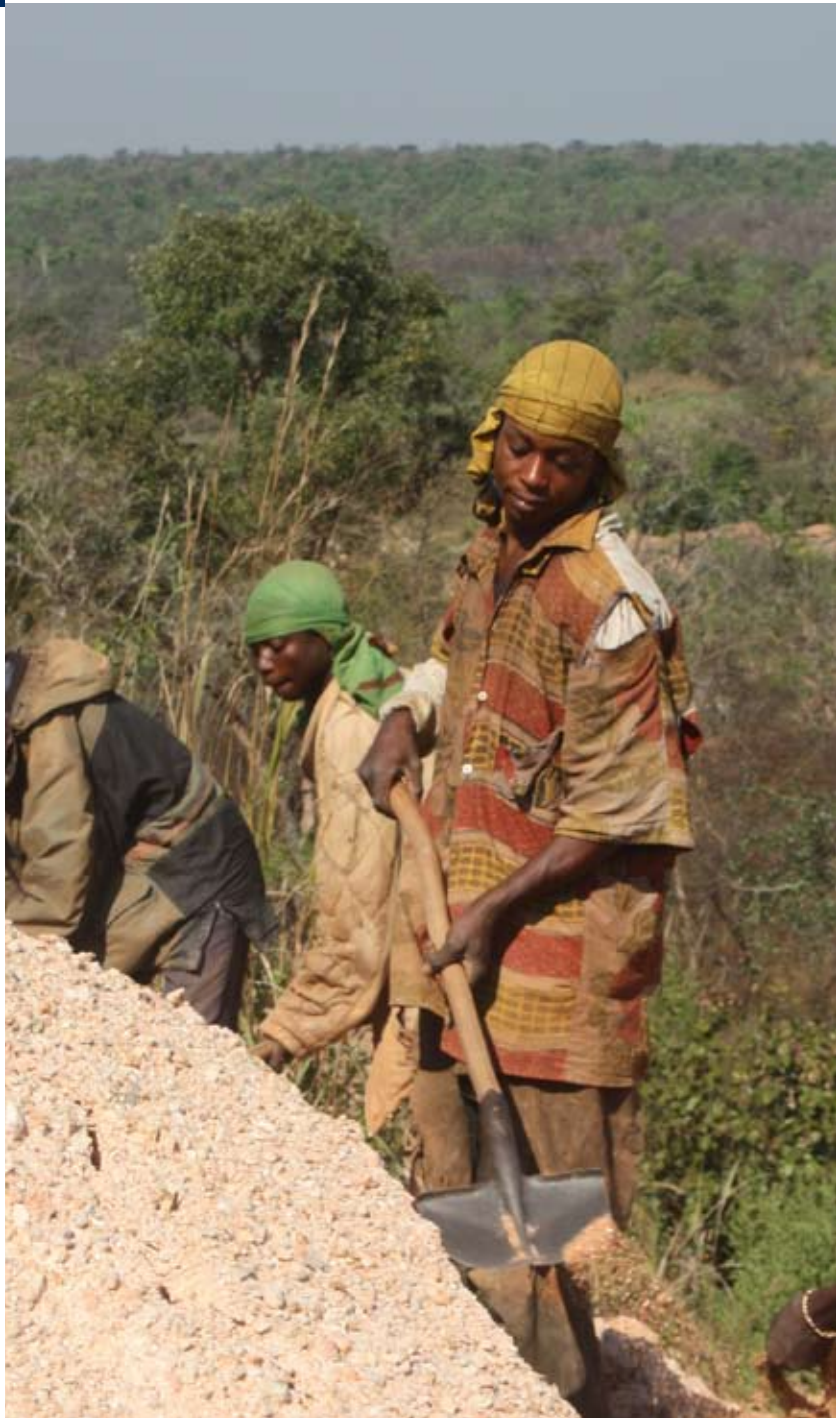
Output:

Briefing paper: 'The role of the artisanal mining sector in Eastern DRC: fuelling armed conflict or contributing to economic survival?'

Impact:

De studie wordt gebruikt als input voor het debat over de invoering van nieuwe wetgeving over conflictmineralen op Europees niveau.

Artisanale mijnwerkers aan het werk in Noord-Katanga (Foto: IPIS)

Thema

natuurlijke rijkdommen

Verzamelen van achtergrondmateriaal voor lessenreeks

Omschrijving:

Broederlijk Delen en Pax Christi Vlaanderen organiseerden in het najaar een lessenreeks 'Congo voor beginners'. Een cursus met vijf lesmomenten rond een aantal thema's waaronder economie en politiek. Naast het leiden van één van deze workshops verzorgde IPIS ook een bundel met achtergrondmateriaal.

Opdrachtgever:

Broederlijk Delen en Pax Christi Vlaanderen, met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

Output:

De informatiebundel werd uitgedeeld tijdens de lessenreeks.

Impact:

Een honderdtal deelnemers kregen een leerrijke en aangename vorming voorgeschoteld.

Congo voor Beginners

In 2010 is Congo 50 jaar onafhankelijk.
Wat wil jij weten over Congo?
Deze cursus begint bij het begin!

EEN CURSUS MET VIER AVONDEN EN ÉÉN VOLLEDIGE CONGO-DAG

- **Avondlessen**
Met gerenommeerde sprekers zoals professor Reyntjens, ambassadeur Swinnen en professor De Boeck.
Woensdag 20/10, 27/10, 3/11 en 10/11 van 19 tot 21u.
In het Belgisch Ontwikkelingsagentschap, Hoogstraat 147, Brussel.
- **Congo-dag**
Als afsluiter een dag vol interactieve workshops, tentoonstellingen en een Congolese maaltijd.
Zaterdag 20/11, van 10.30 tot 17u.
In het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, Leuvensesteenweg 13, Tervuren.

Slechts 25 euro voor de hele reeks!
Voor meer informatie over programma en inschrijvingen, zie www.broederlijkdelen.be of www.paxchristi.be

Thema

natuurlijke rijkdommen

Onderzoek naar de huidige en toekomstige rol van MONUC binnen het grondstoffenvraagstuk

Steven Spittaels

Omschrijving:

IPIS werd naar aanleiding van de verlenging van het MONUC mandaat gevraagd om een nota op te stellen over de mogelijke bijdragen van MONUC aan de oplossing van de problematiek van de militarisering van de mijnbouw en mineralenhandel in Oost-Congo.

Opdrachtgever/financier:

Free the Slaves

Output:

Vertrouwelijke nota

Impact:

Free the Slaves is één van de Amerikaanse ngo's die recentelijk erg actief geworden zijn rond de problematiek van grondstoffen en conflict in Oost-Congo. Deze actiegroepen boekten op korte tijd enkele opmerkelijke successen, in het bijzonder in het dossier van de Dodd-Frank wetgeving rond de publicatieplicht van bedrijven die mineralen opkopen in de regio van de Grote Meren. Deze opdracht is een formeel voorbeeld van het feit dat IPIS in 2009 en 2010 veelvuldig geconsulteerd werd vanuit Amerikaanse hoek en daardoor onrechtstreeks heeft bijgedragen tot de resultaten die de Amerikaanse ngo's bereikt hebben.

VN-helicopter op de luchthaven van Bunia (Foto: IPIS)

Thema

natuurlijke rijkdommen

Lezingen

'Between hammer and anvil: the predicament of artisanal miners in Katanga'

Event: presentatie op de Conferentie Grote Meren – People and power in transition

Organisator: Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –beheer (IOB) van de Universiteit Antwerpen

Locatie, datum: Antwerpen, 17/09/2010

'An overview of initiatives to clean up the mining sector in eastern DRC'

Event: presentatie op het 'Dell Stakeholder Forum on Conflict Minerals'

Organisator: Dell

Locatie, datum: Parijs, 28/10/2010

'The complexity of resource governance in a context of state fragility: the case of eastern DRC'

Event: Natural Resources and Conflict Prevention in Practice

Organisator: Madariaga – College of Europe Foundation (MCF) en Folke Bernadotte Academy (FBA)

Locatie, datum: Brussel, 04/11/2010

'Domination and resistance in the Congolese artisanal mining sector'

Event: cursus 'Culture, ecology and development' van het Master programma 'Cultural and Development Studies'

Organisator: Katholieke Universiteit Leuven

Locatie, datum: Leuven, 25/11/2010

'Quelques observations par rapport au fonctionnement de coopératives minières' Event: Internationale Conferentie

Organisator: Het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika en de Universiteit van Lubumbashi ('La quête des ressources en Afrique centrale')

Locatie, datum: Tervuren, 2/12/2010

IPIS stelt onderzoeksresultaten voor aan het Madariagacollege, Brussel, 4/11/2010

Thema

natuurlijke rijkdommen

Bijdragen aan tijdschriften, groepspublicaties

Jeroen Cuvelier:

Between hammer and anvil: the predicament of artisanal miners in Katanga, in: An Ansoms & Stefaan Marysse (eds.), *Natural Resources and Local Livelihoods in the Great Lakes Region of Africa. A Political Economy Perspective*, Palgrave Macmillan (2011).

Steven Spittaels & Jeroen Cuvelier:

A research NGO operating in the shadows, in: Thierry Vircoulon (ed.), *Les coulisses de l'aide internationale en République démocratique du Congo*, Paris: L'Harmattan (2010).

Ken Matthysen & Filip Hilgert:

De rol van natuurlijke rijkdommen in Oost-Congo, in: *Pax Christi Vlaanderen, Koerier – dossier: Oorlog en vrede in DR Congo* (2010)

Bord aan de voorgevel van een mineralenhandel in Kalemie (Foto: IPIS)

Thema

wapenhandel/veiligheid

Documenteren van gevallen van onverantwoorde wapenleveringen

Peter Danssaert

Omschrijving:

Amnesty International pleit al jaren voor het afsluiten van een internationaal Arms Trade Treaty (ATT). Een effectieve regulering van de globale handel in conventionele wapens moet een adequate controle van het grensoverschrijdend transport van wapens mogelijk maken. Een dergelijk verdrag zou individuele staten verplichten om van de problematiek werk te maken. Tegelijk zou het voor hen een hulpmiddel zijn voor een effectieve aanpak. Om dit pleidooi te ondersteunen verzorgde IPIS een reeks uitgewerkte voorbeelden van onverantwoorde wapentransfers.

Opdrachtgever/financier:

Voor Amnesty International, met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

NET DE STEUN VAN
DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING .be

Output:

Rapport 'Deadly Movements. Transportation Controls in the Arms Trade Treaty (Amnesty International, 2010)'

Impact:

Het rapport werd voorgesteld in New York op het ogenblik dat binnen de VN de eerste overlegunde over het ATT werd voortgezet. De aanbevelingen van het rapport werden versterkt door de voorbeelden van waar het momenteel fout loopt.

DEADLY MOVEMENTS TRANSPORTATION CONTROLS IN THE ARMS TRADE TREATY

Voorpagina van het rapport

AMNESTY
INTERNATIONAL

Thema

wapenhandel/veiligheid

Haalbaarheidsstudie controlemechanisme luchttransport kleine en lichte wapens in de regio van de Grote Meren

Peter Danssaert

Omschrijving:

In het kader van haar Instrument for Stability en met de bedoeling bij te dragen tot de preventie en beteugeling van de illegale handel in kleine en lichte wapens op het Afrikaanse continent, heeft de Europese Commissie het project "Capacity building for stemming illicit SALW trafficking via air – Pre-feasibility in the Great Lakes Region" opgezet. Een IPIS onderzoeker maakte deel uit van een driekoppige team dat in het kader van dit project de haalbaarheid onderzocht van een aantal beleidspistes om de illegale wapenhandel in de Regio van de Grote Meren aan te pakken.

Opdrachtgever/financier:

In samenwerking met FIIAPP voor het 'Agency for European Integration and Development'.

Output:

Een missierapport werd ingediend op 1 september 2010.

Impact:

De Commissie heeft de aanbevelingen van het missierapport voorlopig gevolgd.

Analyse van de internationale conventie rond clustermunitie

*Peter Danssaert
(& Sergio Finardi)*

Omschrijving:

Op vraag van Amnesty International werkte IPIS een reeks suggesties uit voor de verdere ontwikkeling van de Internationale Conventie rond Clustermunitie, vooral met betrekking tot de aanpassing van enkele cruciale definities in de tekst.

Opdrachtgever/financier:

Voor Amnesty International, met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

NET DE STEUN VAN
DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING **be**

Output:

Een voorbereidende nota aangaande de conventie. De tekst maakt deel uit van een politiek proces en wordt daarom pas in de loop van 2011 gepubliceerd.

Impact:

Een Amnesty International vertegenwoordiger heeft de aanbevelingen voorgesteld op de First Meeting of States Parties (1MSP) in Vientiane, Lao People's Democratic Republic, van 9 tot 12 november 2010.

Thema

wapenhandel/veiligheid

Studie rond internationale wapentransfers naar Oost-Afrika en lokaal wapengeweld

*Ken Matthysen, Peter Danssaert
(& Sergio Finardi,
Brian Johnson-Thomas)*

Omschrijving:

Nomadische volkeren worden vaak als een probleem beschouwd door regeringen van nationale staten. Dit is met name het geval in de drie landen die onderzocht werden in deze studie: Kenia, Oeganda en (Zuid-)Soedan. De nomadische veehoeders binnen de Karamoja cluster worden er van beschuldigd verantwoordelijk te zijn voor de verspreiding van kleine en lichte wapens (SALW) in Oost-Afrika. Deze studie tracht een evenwichtiger beeld te schetsen, door de rol te belichten die de drie betrokken regeringen spelen in de proliferatie van SALW.

Opdrachtgever/financier:

In samenwerking met Transarms-Research, met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

MET DE STEUN VAN
DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING .be

Output:

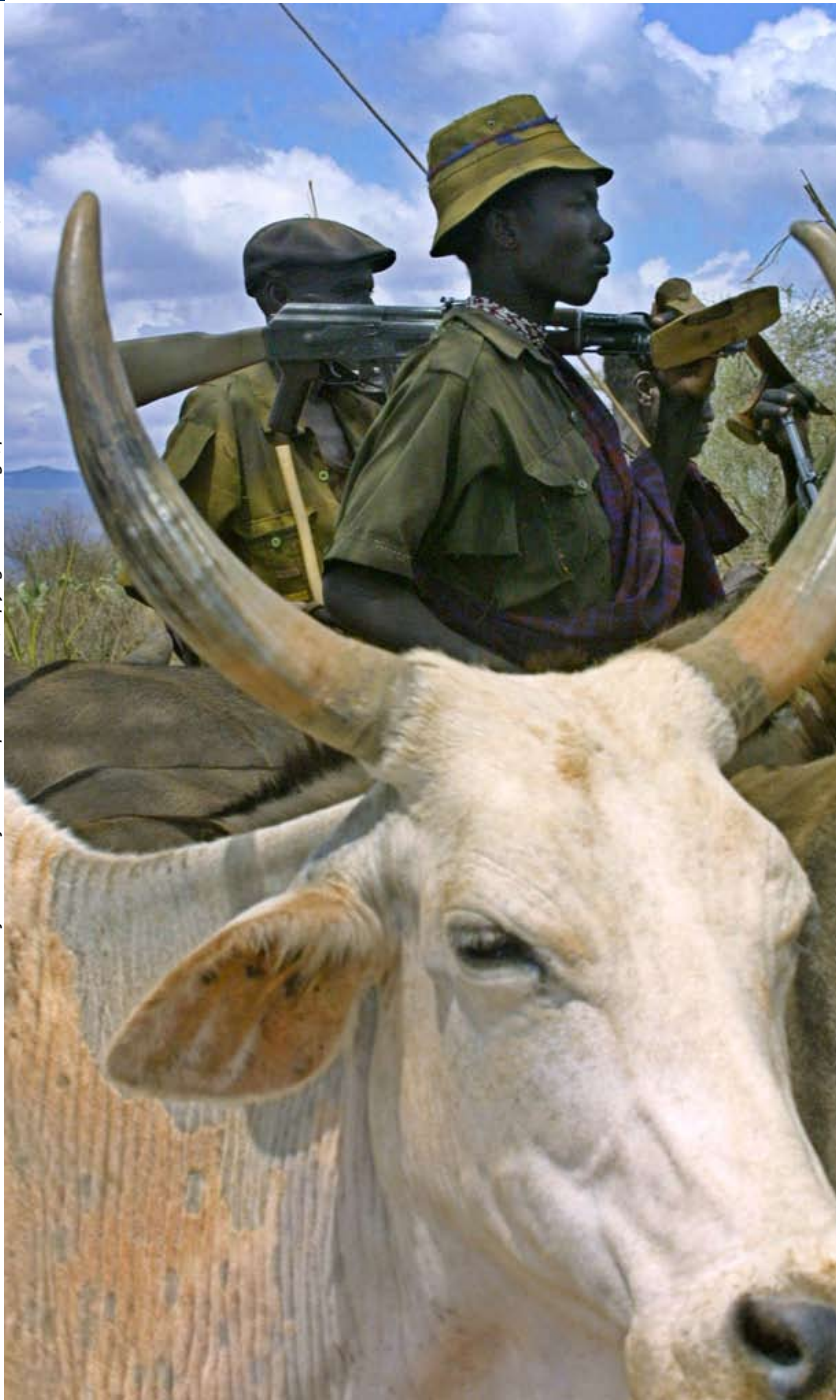
Rapport 'The Karamoja Cluster of Eastern Africa: arms transfers and their repercussions on communal security perceptions'; <http://www.ipisresearch.be/download.php?id=317>

Impact:

Het onderzoek is eveneens een aanzet gebleken tot nauwere samenwerking met lokale organisaties, zoals het Keniaanse Africa Peace Forum.

Het rapport, dat pas in december werd gepubliceerd, werd positief onthaald door verscheidene ngo's en regionale experts. De verdere impact zal moeten blijken in 2011 en na een mogelijke vervolgstudie.

Een Turkana veehoeder waakt over zijn kudde bij een waterput in Kenia (copyright AFP / Belga, published with permission)

Thema

wapenhandel/veiligheid

Boek rond de internationale wapenhandel via het luchtruim

*Peter Danssaert
(& Sergio Finardi)*

Omschrijving:

IPIS legt de laatste hand aan een naslagwerk over de rol van de commerciële luchtvaart in de internationale wapenhandel. Het boek analyseert onder andere de individuele verantwoordelijkheid van luchtvaartmaatschappijen onder internationaal humanitair recht en nationale wetten. Een reeks uitgewerkte voorbeelden uit het verleden, maar ook de actualiteit, komen uitgebreid aan bod. Naast wetgeving en beleid besteedt het boek ten slotte aandacht aan mogelijke oplossingen.

Opdrachtgever/financier:

Amnesty International, met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

NET DE STEUN VAN
DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING .be

Output:

'The Arms Flyers. Commercial Aviation, Human Rights, and the Business of War and Arms.' Het boek wordt in de eerste helft van 2011 gepubliceerd.

De vrachtruimte van het vliegtuig geregistreerd als 4L-AWA nade inbeslagname op 12 december 2009 te Bangkok (copyright EPA, published with permission)

Thema

wapenhandel/veiligheid

Lezingen

'SALW and Mine Action'

Event: Euro-Atlantic Partnership Council's Working Group on SALW and Mine Action

Organisator: Euro-Atlantic Partnership Council's Working Group

Locatie, datum: NATO HQ, Brussel, 28/05/2010

'States on Small Arms and Light Weapons'

Event: Fourth Biennial Meeting of States on Small Arms and Light Weapons

Organisator: Verenigde Naties

Locatie, datum: New York, 19/06/2010

'UNIDIR Illicit Brokering'

Event: UNIDIR Illicit Brokering Seminar

Organisator: Verenigde Naties

Locatie, datum: Genève, 28/06/2010

'Wapenbevoorrading en conflictdynamiek - Case: Democratische Republiek Congo'

Event: UA studentenconferentie

Organisator: Universiteit Antwerpen

Locatie, datum: Antwerpen, 9/12/2010

Het serienummer van dit geweer is niet meer af te lezen (Foto: IPIS)

Thema

maatschappelijk verantwoord ondernemen

Analyse van de internationale verplichtingen van de Centraal-Afrikaanse Republiek met betrekking tot het milieu en de activiteiten van bedrijven

Jan Cappelle

Omschrijving:

In het kader van een samenwerking met de Nederlandse ngo Niza rond de voorlichting en capaciteitsversterking van lokale organisaties die de exploitatie van de Bakouma uraniummijn in de Centraal-Afrikaanse Republiek opvolgen, stelde IPIS een basisdocument op over de internationale verplichtingen van de Centraal-Afrikaanse overheid met betrekking tot het milieu en de activiteiten van bedrijven.

Opdrachtgever/financier:

Voor Cordaid, met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

Output:

Rapport 'Les devoirs internationaux de la République centrafricaine dans le contexte des activités des entreprises'; <http://www.ipisresearch.be/fck/file/CAR/20100701%20Les%20devoirs%20car%20entreprises.pdf>

Rapport 'Les devoirs internationaux de la République centrafricaine relatifs à la conservation des milieux d'importance et des espèces sauvages'; <http://www.ipisresearch.be/fck/file/CAR/20100701%20Les%20devoirs%20car%20milieux.pdf>

Impact:

Deze rapporten zijn belangrijke hoekstenen van het capaciteitsversterkingsproject van Niza. Dit project loopt nog meerdere jaren en het is daarom nog vroeg om de impact te evalueren.

Tropisch hout is een mogelijk slachtoffer van de activiteiten van internationale bedrijven in de Centraal-Afrikaanse Republiek (Foto: IPIS)

Thema

maatschappelijk verantwoord ondernemen

Analyse van de Centraal-Afrikaanse wetgeving op het vlak van milieu en mijnbouw

Jan Cappelle

Omschrijving:

In het kader van een samenwerking met de Nederlandse ngo Niza rond de voorlichting en capaciteitsversterking van lokale organisaties die de exploitatie van de Bakouma uraniummijn in de Centraal-Afrikaanse Republiek opvolgen, stelde IPIS een korte nota op over Centraal-Afrikaanse wetgeving met betrekking tot milieu en mijnbouw.

Opdrachtgever/financier:

Voor Cordaid, met de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

Output:

Nota 'Une analyse de la législation environnementale et de la législation minière de la République centrafricaine dans le contexte des activités des entreprises';

<http://www.ipisresearch.be/fck/file/CAR/20100610%20JC%20analyse%20car.pdf>

Impact:

De nota wordt gebruikt binnen het capaciteitsversterkingsproject van Niza. Dit project loopt nog meerdere jaren en het is daarom nog vroeg om de impact te evalueren.

Jong meisje aan het werk in een goudmijn nabij Sam Ouandja (Foto: IPIS)

IPIS Briefing

De manier waarop informatie vergaard wordt in 2011 is niet meer te vergelijken met de manier waarop dit gebeurde bij de oprichting van IPIS in 1981. Er circuleert zoveel informatie dat het niet langer een kunst is om informatie over iets op te sporen, dan wel om de juiste en meest recente uit te zoeken.

Daarom tracht IPIS sinds juni 2008 in een briefing wekelijks een exhaustief overzicht te geven van de relevante berichtgeving uit tal van bronnen over natuurlijke rijkdommen en wapenhandel/veiligheid in het Afrikaanse Grote Merengebied (DR Congo, Rwanda, Burundi en Oeganda). De briefings worden samengesteld op basis van een systematische scanning van websites van media, ngo's, multilaterale en gouvernementele instellingen en onderzoekscentra. Verder wordt er ook informatie opgenomen uit andere briefings/nieuwsbrieven en uit publicaties aangekocht voor de gespecialiseerde IPIS-werkbibliotheek.

De IPIS Briefing wordt wekelijks naar een groep van meer dan 1900 geadresseerden gestuurd. Deze groep omvat onder meer tal van Belgische, Europese, Afrikaanse en internationale ngo's en instellingen, VN agentschappen, academici en politici. IPIS wil hen bijstaan in de tijdverslindende taak van infovergaring en -ordening.

We ontvangen regelmatig reacties van onze doelgroep en die zijn steevast positief. Ook de resultaten van de evaluatieoefening van deze dienst, uitgevoerd door het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA), tonen aan dat de gebruikers het initiatief positief onthalen.

Alle briefings zijn te vinden op de IPIS website, <http://www.ipisresearch.be/weekly-briefings.php?&lang=nl>. Daarnaast worden de briefings wekelijks verzonden naar de IPIS mailinglijst, waarop u zich kan inschrijven via volgend adres: <http://www.ipisresearch.be/newsletter.php>. Tot slot wordt de briefing ook elke week aangekondigd op de portaalsite van 11.11.11.

In de briefings worden eveneens de laatste IPIS-publicaties, nieuwe aanwinsten voor de bibliotheek en lezingen van IPIS-onderzoekers aangekondigd.

Deze dienst wordt mogelijk gemaakt dankzij de steun van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGOS).

Een boot ligt werkloos aan de "kade" van de belangrijkste rivierhaven van Kongolo (Foto: IPIS)

Website

IPIS publiceert alle onderzoeksresultaten van publieke opdrachten op zijn website. Dit elektronische platform heeft het gebruik van milieuvriendelijk drukwerk nagenoeg overbodig gemaakt. Met uitzondering van dit jaarverslag worden IPIS-rapporten, onder eigen uitgave, niet meer afgedrukt.

Naast onze publicaties bevat de IPIS website ook informatie over de organisatie en onze medewerkers. Alle informatie kan geraadpleegd worden in twee talen: Nederlands en Engels.

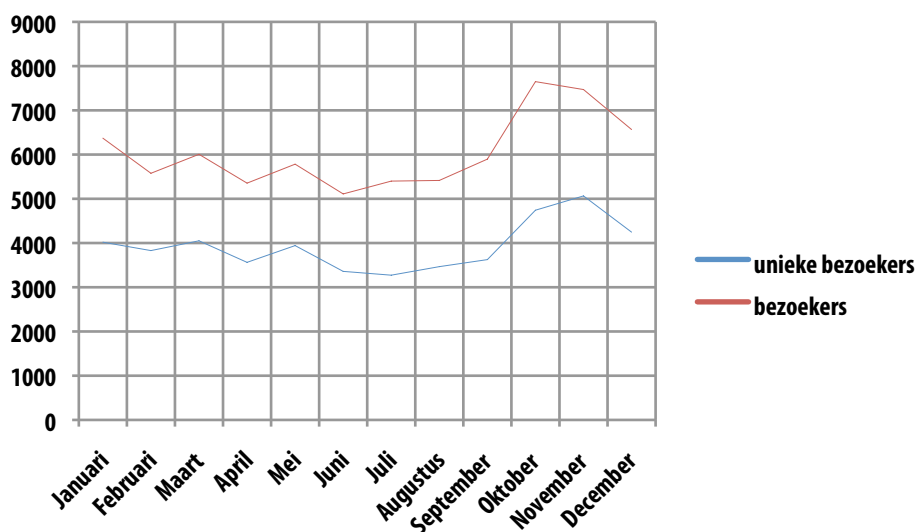
2009 was reeds een recordjaar wat de bezoekersaantallen betreft en in 2010 heeft deze groei zich voortgezet. Op jaarbasis steeg het aantal bezoekers van 55.235 tot 72.598 en het aantal unieke bezoekers van 35.847 tot 47.179; in beide gevallen een verhoging met meer dan 30%. Het laatste trimester was de drukste periode, wat kan verklaard worden door de publicatie van een aantal rapporten en artikels binnen onze thema's wapenhandel en mapping. Over het algemeen kunnen pieken in de bezoekersaantallen gerelateerd worden aan het online plaatsen van nieuwe publicaties.

Het meest populaire gedeelte van de IPIS website zijn de downloadpagina's, waarop de publicaties van IPIS te vinden zijn. Ze worden op ruime afstand gevolgd door de IPIS homepage. Uit de beschikbare cijfers valt niet op te maken welke publicaties het meest geconsulteerd worden, maar het is wel duidelijk dat vaak meer dan één publicatie gedownload wordt tijdens één en hetzelfde bezoek.

Het dagrecord werd gevestigd op 20 oktober met 528 unieke bezoekers. Het record van 2009 werd hiermee met meer dan 100 bezoekers verbroken. Het maandrecord werd gevestigd in november wanneer voor het eerst de kaap van 5000 unieke bezoekers werd gerond.

Tenslotte is het waard te vermelden dat in december twee bezoekers de IPIS website consulteerden vanop hun Wii spelconsole.

Bezoekersaantallen website

Bibliotheek

De thematische indeling van de bibliotheek volgt de kernthema's van ons onderzoek: wapenhandel/veiligheid, exploitatie van natuurlijke rijkdommen en maatschappelijk verantwoord ondernemen in Sub-Sahara Afrika. Daarnaast is er een sectie met algemene (politiek, geschiedenis, ...) en referentiewerken.

Om aan het geïnteresseerde publiek toch de kans te geven onze collectie te consulteren, is de bib toegankelijk tijdens kantooruren. Bezoekers dienen daarvoor een afspraak te maken en krijgen zo de kans zich persoonlijk te laten begeleiden door een van onze onderzoekers.

Overzicht ontsluiting

	2006	2007	2008	2009	2010
Artikel + PDF	850	553	762	2473	3952
Boek	139	68	93	60	41
Brochure	9	573	0	0	0
Totaal	989	1194	855	2533	3993

Lopende tijdschriften

- Africa Confidential
- Africa Energy Intelligence
- Africa Mining Intelligence
- Arms Control Today
- Jane's Defence Weekly
- Jane's International Defence Review
- Jeune Afrique
- Keesings historisch archief
- La lettre du continent
- Netherlands Quarterly on Human Rights
- NJCM Bulletin
- Strategic Survey
- The Military Balance
- Vrede en veiligheid

Impact:

De collectievorming is het werk van onze onderzoekers en vormt een essentiële component van hun informatievergaring. De aangekochte en verzamelde publicaties worden door hen permanent verwerkt en dragen zo bij tot de uitbouw van onze expertise.

IPIS in de pers

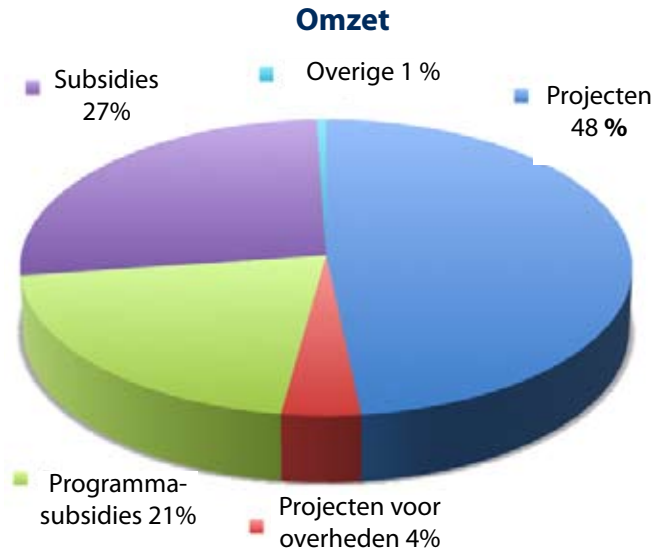
- 11/02/2010: Thailand to deport crew of N. Korean plane, in: Associated press
- 12/02/2010: Thailand to deport crew of N. Korean plane, in: Hua Hin Today
- 12/02/2010: Thailand to deport crew of N. Korean plane, in: The Guardian
- 13/02/2010: De bitterzoete smaak van chocolade, in: De Standaard
- 21/05/2010: Heb ik een bloedmobieltje?, in: Trouw
- 23/06/2010: Congo-K. Who's Who Among the Military in Mining Trade, in: Africa Mining Intelligence, No. 229
- 19/07/2010: Nouvelles révélations sur les conflits de l'Ituri, in: Le Potentiel
- 19/08/2010: Σκλάβοι υψηλής τεχνολογίας, in: Enet
- 28/10/2010: Complexité de la gouvernance des ressources minières, in: Le Potentiel
- 29/10/2010: RDC/exploitation illégale des minerais : les FARDC et les FDLR pointées du doigt, op: Radio Okapi
- 05/11/2010: Complexité de la gouvernance des ressources minières, in: Afrique en ligne
- 16/11/2010: Thailand extradites alleged arms dealer Bout to US, op: www.denverpost.com
- 16/11/2010: Thailand extradites alleged arms dealer Bout to US, in: The Associated Press
- 16/11/2010: Thailand extradites alleged arms dealer Bout to US, op: www.cbsnews.com
- 16/11/2010: Bout extradition: an important step, next one is arms trade treaty, op: <http://armscontrolnow.org>
- 25/11/2010: Thailand extradites accused Russian arms trafficker Viktor Bout to US to face charges, in: Los Angeles Times

Vissers aan de oever van het Tanganyikameer (Foto: IPIS)

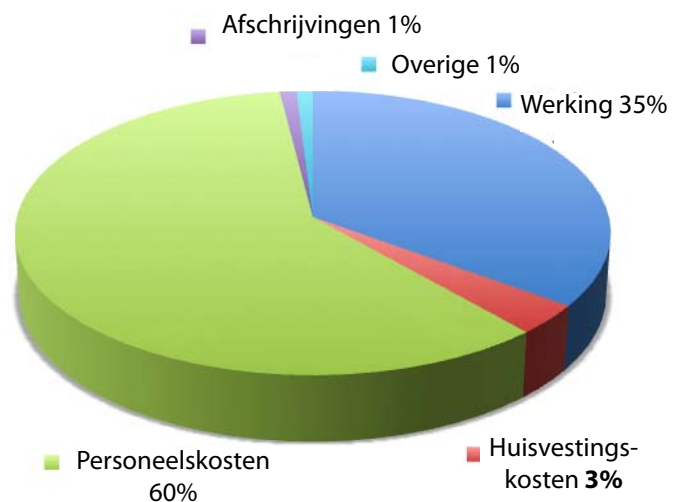

Financiën

IPIS vzw Resultatenrekening 2010	
Omzet	738.756 €
Projecten	356.896 €
Projecten voor overheden	28.552 €
Programmasubsidies	152.642 €
Subsidies	196.663 €
Overige	4.003 €
Uitgaven	708.896 €
Huisvestingskosten	24.404 €
Werking	248.583 €
Personeelskosten	421.782 €
Afschrijvingen	7.116 €
Overige	7.012 €
Bestemde fondsen	30.611 €

Uitgaven

IPIS vzw Balans 31/12/2010	
Totaal actief	225.392 €
Vaste activa	8.869 €
Vlottende activa	216.497 €
Totaal passief	225.392 €
Eigen vermogen	117.401 €
Schulden	107.991 €

Opdrachten 2006-2009

2009

Studie van conflictmotieven van gewapende groepen in de Centraal-Afrikaanse Republiek

Voor: Fatal Transactions

Studie van conflictmotieven van gewapende groepen in de Province Orientale van de Democratische Republiek Congo

Voor: Fatal Transactions

Opmaak van een kaart van gemilitariseerde mijnsites in de Kivustreek

Voor: DFID

Technische studie met kaarten rond de wisselwerking tussen conflict en milieu in de Congolese oorlogsprovincies

Voor: UNEP

Actualisering van de mapping-studie over Katanga

Voor: NIZA

Begeleiding van Congolese ngo's die werken aan een reeks publicaties rond de exploitatie van natuurlijke rijkdommen

Voor: Stad Antwerpen, 11.11.11., Diakonia, ACV-CSC

Begeleiding van Centraal-Afrikaanse ngo's bij het opstellen van een studie rond uraniumexploitatie

Voor: Cordaid

Begeleiding van een aantal Congolese ngo's die werken rond duurzaam bosbeheer

Voor: Stad Antwerpen

Onderzoek naar mensenrechtenschendingen nabij mijnsites in Zuid-Kivu, Congo

Voor: Amnesty International

Studie over de impact van de financiële crisis op de mijnbouw in Katanga

Voor: Justice & paix, Fatal Transactions

Studie over de rol van Belgische traders in de mineralenhandel in Oost-Congo

Voor: Broederlijk Delen

Studie over Afrika's natuurlijke rijkdommen in een mondiaal perspectief

Voor: Réseau Naturelles Belge, Fatal Transactions

Studie over de betrokkenheid van Zimbabwe bij wapentrafiëk ter illustratie van lacunes ATT

Voor: Oxfam USA, Amnesty International

Onderzoek naar wapenleveringen aan de strijdende partijen in de bezette Palestijnse gebieden

Voor: Amnesty International

Studie over het internationale regelgevende kader inzake luchttransporten van militair materieel

Voor: TransArms Europe

Onderzoek naar de omzeiling van het VN wapenembargo tegen Noord-Korea

Vergelijkende studie van de Communautaire Algemene Vergunning vs. Licence Exceptions

Voor: Dienst Wapenhandel van het Vlaamse Gewest

Studie over de beleidspraktijk van FINEXPO en de Delcredere dienst in vergelijking met de EURO-DAD principes voor verantwoorde financiering

Voor: 11.11.11., CNCD

2008

Wapenonderzoek

Voor: VN-Expertenpanel DR Congo

Studie rond de visualisering van conflict-motieven op geografische kaarten – Centraal-Afrikaanse Republiek

Gefinancierd door: Europese Unie

Studie rond de visualisering van conflict-motieven op geografische kaarten – updates Katanga

Voor: Netherlands Institute for Southern Africa

'Afghanistan - arms proliferation fuels further abuse'

Voor: Amnesty International

'Blood at the Crossroads: Making the Case for an Arms Trade Treaty'

Voor: Amnesty International

Studie rond het werkdomein van het Belgische nationale exportkredietagentschap (Delcredere dienst)

Voor: ngo 11.11.11

Lobbypaper over de VN en het Kimberley Proces

Voor: Fatal Transactions

'Towards a Sustainable Cocoa Chain: Power and possibilities within the cocoa and chocolate sector'

Voor: Oxfam International

Opdrachten 2006-2008

'From conflict resources to sustainable development, Memorandum by Fatal Transactions on the European Union's contribution to natural resource management in Africa'

Voor: Fatal Transactions

'Two submissions to the European Investment Bank'

Voor: Fatal Transactions

Capaciteitsversterking van Congolese ngo's die werken rond natuurlijke rijkdommen

Voor: 11.11.11, NIZA, Stad Antwerpen, Diakonia

'Analysis of Finexpo and Ducreire/Delcredere's practices in the light of EUODAD principles on responsible financing'

Voor: 11.11.11, CNCD

Study on the biomass/palmoil sector

Voor: Greenpeace

Study concerning Chinese weapons in Darfur

Voor: Panorama – British Broadcasting Corporation

2007

Studie rond de visualisering van conflict-motieven op geografische kaarten – Oost-Congo

Voor: Fatal Transactions

Studie rond de visualisering van conflict-motieven op geografische kaarten - updates Katanga

Voor: NiZa

Study concerning the Tenke Fungurume mining project in the DR Congo

Voor: ngo's Diakonia en SwedWatch

Study concerning arms trade in and to Sudan

Voor: Amnesty International - International Secretariat

Study concerning policy options of the European Commission with regard to anti-proliferation of firearms and explosive materials in Africa

Voor: Gruppo Soges (consultancy)

Study concerning arms transfers to Africa, Asia and South America, and on the desirability of an international treaty on arms trade

Voor: Amnesty International - International Secretariat

Study into arms imports in Pakistan

Voor: Amnesty International - International Secretariat

Studie rond de milieu- en sociale normen van Europese exportkredietverzekeringbedrijven

Voor: ngo 11.11.11

Studie rond het werkdomein van het Belgische nationale exportkredietagentschap (Delcredere dienst)

Voor: ngo 11.11.11

Samenstelling van een mensenrechtencursus voor bedrijven die commerciële relaties hebben met Afrikaanse landen

Gefinancierd door: Stad Antwerpen

2006

Study into the legislation and the practical approach adopted by financial institutions concerning the supply of products and services to arms exporting companies

Study into human rights obligations of private financial institutions

Voor: BankTrack

Studie van wapenexport vanuit het voormalige Joegoslavië

Studie van Vlaamse export en transit van wapens, het Vlaamse vergunningsbeleid ter zake en de wapenwetgeving in Europese landen

Voor: Vlaams Vredesinstituut

Study into the role of Uganda in the Congolese civil war

Voor: Amnesty International, IANSA campaign.

Studie rond de visualisering van conflict-motieven op geografische kaarten

Gefinancierd door: Belgische Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken en Europese Unie

Studie van de financiële aspecten van grote mijnprojecten in Katanga, DRC

Voor: Broederlijk Delen

'Interests of Congolese politicians in the mineral industry in the DRC'

Voor: Fatal Transactions.

Het IPIS team bestond in 2010 uit volgende medewerkers:

Directeur:

Steven Spittaels
steven.spittaels@ipisresearch.be

Researchers:

Peter Danssaert
peter.danssaert@ipisresearch.be

Jeroen Cuvelier
jeroen.cuvelier@ipisresearch.be

Didier Verbruggen
didier.verbruggen@ipisresearch.be

Filip Hilgert
filip.hilgert@ipisresearch.be

Ken Matthysen
ken.matthysen@ipisresearch.be

Jan Cappelle (tot oktober 2010)
Raf Custers (tot april 2010)

Administratie:

Anne Hullebroeck
anne.hullebroeck@ipisresearch.be

Jeanine Doublet (bibliotheek)
jeanine.doublet@ipisresearch.be

Stagiair researcher:

Julie Reynaert

Vanaf 2011:

Evie Francq
evie.francq@ipisresearch.be

Sarah Zingg
sarah.zingg@ipisresearch.be

Contact

IPIS vzw
Italiëlei 98a
2000 Antwerpen

Tel.: ++32(0)3/225.00.22
Fax: ++ 32(0)3/231.01.51
info@ipisresearch.be
www.ipisresearch.be

Colofon

Redactie: Steven Spittaels
Lay-out: Anne Hullebroeck

2011/4320/